

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

Češi o některých právech homosexuálních párů

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2008, v08-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>12. 5. – 19. 5. 2008</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1066</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.180, OV.114, OV.115</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. června 2008</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

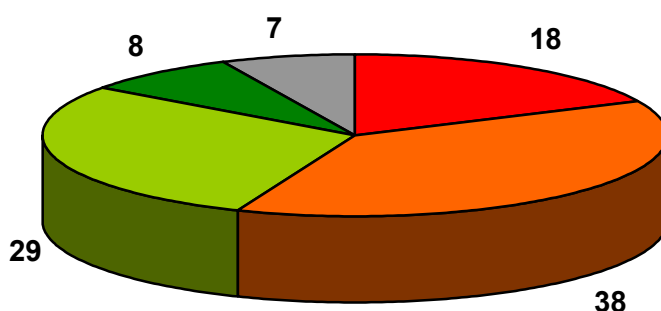
V květnovém šetření zjišťovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění názory veřejnosti na práva homosexuálních mužů a žen na uzavření sňatku, registrovaného partnerství a na adopci dětí. Respondenti se též vyjadřovali k tomu, zda podle jejich mínění může přiznání k homosexualitě způsobit problémy v soužití s ostatními lidmi v jejich městě či obci. Součástí zprávy je třídění odpovědí podle základních sociodemografických ukazatelů a podle odpovědi na otázku, zda respondent/ka osobně zná nebo nezná nějakého gaye či lesbu¹.

Respondenti byli nejdříve požádáni o to, aby si představili, že se někdo v jejich obci nebo městě přizná ke své homosexuální orientaci. Více než polovina oslovených se domnívá, že mu to způsobí potíže v soužití s ostatními lidmi (56 % při součtu odpovědí „rozhodně způsobí“ a „spíše způsobí“). Téměř dvě pětiny si naopak myslí, že přiznání k homosexualitě dotyčnému člověku problémy v soužití s ostatními lidmi v jejich městě či obci nezpůsobí (37 % při součtu odpovědí „rozhodně nezpůsobí“ a „spíše nezpůsobí“). Odpověď „nevím“ zvolilo 7 % dotázaných – viz graf 1.

¹ Znění otázky: „Znáte Vy osobně nějakého homosexuálního muže nebo ženu? Ano, ne?“

Analýza druhého stupně ukázala, že odpovědi na tuto otázku jsou v reprezentativním vzorku české populace patnáctiletých a starších rozloženy poměrně rovnoměrně. Nebyly tedy zjištěny rozdíly v odpovědích tříděných podle základních sociodemografických charakteristik (věk, pohlaví, vzdělání, velikostní skupina obce) ani podle dalších vybraných proměnných (například příslušnost k církvi nebo náboženskému společenství, ekonomická aktivita respondenta nebo jeho pozice v zaměstnání).

Graf 1: Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě či obci? (v %)²

■ rozhodně způsobí ■ spíše způsobí ■ spíše nezpůsobí ■ rozhodně nezpůsobí ■ neví

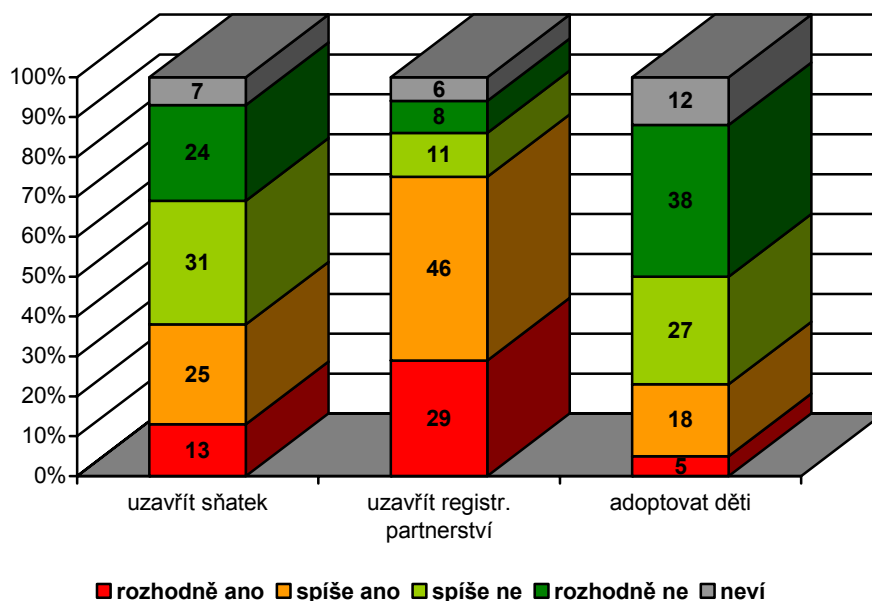
Co se týče vybraných práv homosexuálních mužů a žen, nejvíce – tři čtvrtiny – občanů souhlasí s jejich právem uzavřít registrované partnerství (z toho 29 % souhlasí „rozhodně“ a 46 % „spíše“). Nesouhlas s právem homosexuálů na uzavření registrovaného partnerství vyjádřila skoro pětina lidí (19 %).

U dalších dvou položek převládly podíly nesouhlasných odpovědí nad souhlasnými. Více než polovina (55 %) respondentů nesouhlasí s tím, aby homosexuálové měli právo uzavřít sňatek (souhlasí 38 %) a 65 % občanů řeklo „spíše“ nebo „rozhodně“ ne na právo gayů a leseb adoptovat děti (23 % by s tímto právem naopak souhlasilo). Pro rozložení odpovědí viz graf 2.

Souhlasné odpovědi volili u všech položek častěji lidé, kteří uvedli, že osobně znají nějakého homosexuálního muže či ženu³. Proti všem alternativám byli častěji lidé šedesátiletí a starší, respondenti, kteří svou životní úroveň označili jako špatnou, a ti, kteří uvedli, že žádného homosexuála neznají. Proti registrovanému partnerství a sňatkům homosexuálů se statisticky významně častěji „rozhodně“ stavěli též potenciální voliči KDU-ČSL a KSČM. S právem na uzavírání sňatků naopak častěji „spíše“ souhlasili lidé, kteří by v parlamentních volbách dali svůj hlas ODS.

² Znění otázky: „Přestavte si, že se někdo ve Vašem městě či obci přizná ke své homosexuální orientaci. Domníváte se, že to mu to způsobí nebo nezpůsobí potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě nebo obci? Rozhodně způsobí, spíše způsobí, spíše nezpůsobí, rozhodně nezpůsobí.“

³ Že osobně zná nějakého gaye nebo lesbu, uvedlo 52 % dotázaných, 43 % tazatelům sdělilo, že osobně žádného člověka s homosexuální orientací nezná.

Graf 2: Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (v %)⁴

Jak vyplývá z údajů v tab. č. 1, od roku 2005, kdy CVVM položilo stejnou otázku poprvé⁵, o třináct procentních bodů vzrostl relativní podíl lidí, kteří souhlasí s právem homosexuálů na uzavření registrovaného partnerství⁶. Zároveň se o 11 % snížil podíl těch, kteří s tímto právem nesouhlasí.

Co se týče práva na uzavření sňatku, které ovšem v české legislativě není zakotveno, jsou postoje veřejnosti v posledních dvou letech víceméně stejné. Největší část veřejnosti (42 %) s ním souhlasila v roce 2005.

S právem na adopci (ani tu zákony ČR neumožňují) souhlasilo v roce 2005 28 % dotázaných, letos to bylo o pět procentních bodů méně. V tomto případě se snížil i podíl nesouhlasných odpovědí, a to o sedm procentních bodů.

Tab. 1: Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... Časové srovnání (v %)

	2005 ano/ne	2007 ano/ne	2008 ano/ne
uzavřít registr. partnerství	62/30	69/24	75/19
uzavřít sňatek	42/58	36/57	38/55
adoptovat děti	28/72	22/67	23/65

Pozn.: Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpovědi „neví“.

⁴ Znění otázky: „Myslíte si, že homosexuální ženy a muži by měli mít právo: a) uzavřít sňatek, b) uzavřít registrované partnerství (odlišné od manželství), c) adoptovat děti?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne a nečtená odpověď „neví“.

⁵ Znění otázky v roce 2005: „Myslíte si, že homosexuálové a lesbičky by měli mít právo a) oženit se, vdát se, b) uzavřít registrované partnerství (odlišné od manželství), kde by partneri měli stejná ekonomická práva jako lidé, kteří uzavřeli manželství, např. právo na daňovou úlevu nebo právo na dědictví, c) adoptovat děti?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne a nečtená odpověď „neví“.

⁶ Zákon ze dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů byl vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 38 pod číslem 115/2006 Sb. dne 3. dubna 2006. Účinnosti nabyl od 1. července 2006. Partnerství lze uzavřít osobně před matričním úřadem v kraji, který je podle místa trvalého pobytu alespoň jedné z osob vstupující do partnerství příslušný k přijetí prohlášení.